

SÄKERHETS DATABLAD

1. NAMNET PÅ ÄMNET/PREPARATET OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 Produktbeteckning:

CELLULOSAFÖRTUNNING

REACH-reg.nr: 01-2119471310-51 (Toluen)
01-2119471330-49 (Aceton)
01-2119484609-23 (iso-Butanol)

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från:

Användning:
Lösningsmedel

Begränsning av användning:
Ingen information om användningsbegränsningar finns tillgänglig.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad:

Swed Handling AB, Box 21, 601 02 NORRKÖPING
Tfn: 011-24 84 84, Fax 011-24 84 99
e-mail: info@swedhandling.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer:

I nödsituationer ring Swed Handling AB 011-24 84 84 för ytterligare information om produkten.

2. FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen:

Klassificering enligt CLP 1272/2008/EG:

Flam. Liq. 2; H225
Skin Irrit. 2; H315
Eye Dam. 1; H318
STOT RE 2; H373
Repr. 2; H361d
Asp. Tox. 1; H304
STOT SE 3; H336

MYCKET BRANDFARLIG VÄTSKA OCH ÅNGA.
IRRITERAR HUDEN.
ORSAKAR ALLVARLIGA ÖGONSKADOR.
KAN ORSAKA ORGANSKADOR GENOM LÅNG ELLER UPPREPAD EXPONERING GENOM
INANDNING.
MISSTÄNKTS KUNNA SKADA DET OFÖDDA BARNET.
KAN VARA DÖDLIGT VID FÖRTÄRING OM DET KOMMER NER I LUFTVÄGARNA.
KAN GÖRA ATT MAN BLIR DÅSIG ELLER OMTÖCKNAD.

2. FARLIGA EGENSKAPER

Se avsnitt 16 för förklaring av faroangivelser.

De viktigaste skadliga effekterna:

Människors hälsa: Misstänks kunna skada det ofödda barnet. Kronisk exponering skadar hjärnan och det centrala nervsystemet. Ångor kan orsaka irritation, huvudvärk, yrsel samt verka bedövande och ha andra effekter på centrala nervsystemet. Orsakar hudirritation. Orsakar allvarliga ögonskador. Redan små mängder av produkten som vid förtäring eller kräkning dragits ner i luftvägarna förorsakar hosta och ev. andningssvårigheter. Kemisk lunginflammation kan tillstöta inom ett dygn.

Fysikaliska och kemiska faror: Mycket brandfarlig vätska och ånga., Ångor är tyngre än luft och kan spridas längs golvet., Ångor kan bilda explosiva blandningar med luft.

Potentiella miljöeffekter: Enligt tillgängliga uppgifter är denna produkt inte skadlig för miljön.

2.2 Märkningsuppgifter:

Faropiktogram:

Signalord:

FARA

Faroangivelser:

H225	Mycket brandfarlig vätska och ånga.
H315	Irriterar huden.
H318	Orsakar allvarliga ögonskador.
H373	Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering genom inandning.
H361d	Misstänks kunna skada det ofödda barnet.
H304	Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
H336	Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Skyddsangivelser:

(P102)	Förvaras oåtkomligt för barn.
P202	Använd inte produkten innan du har läst och förstått säkerhetsanvisningarna.
P210	Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppna lågor och andra antändningskällor. Rökning förbjuden.
P260	Inandas inte ångor.
P301+310	VID FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare.
P331	Framkalla INTE kräkning.
P305+351+338	VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
(P501)	Innehållet/ behållaren lämnas till kommunens återvinningscentral.

2. FARLIGA EGENSKAPER

Skyddsangivelserna angivna inom parentes gäller enbart om produkten säljs till konsument.

2.3 Andra faror

Ingen ytterligare information.

3. SAMMANSÄTTNING/UPPGIFTER OM BESTÅNDSDELAR

3.2 Blandningar:

Ämne	CAS-nr	EG-nr	Vikt-%	Klassificering enligt 1272/2008:
Toluen	108-88-3	203-625-9	70-80	Flam. Liq. 2; H225 Skin Irrit. 2; H315 STOT RE 2; H373 Repr. 2; H361d Asp. Tox. 1; H304 STOT SE 3; H336
Aceton	67-64-1	200-662-2	10-20	Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319 STOT SE 3; H336 EUH066
iso-Butanol	78-83-1	201-148-0	5-10	Flam. Liq. 3; H226 STOT SE 3; H335 Skin Irrit. 2; H315 Eye Dam. 1; H318 STOT SE 3; H336

Se avsnitt 16 för förklaring av faroangivelser.

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen:

Allmän rekommendation:

Ta av förorenade kläder.

Vid inandning:

Flytta den drabbade till frisk luft och låt vila. Medvetslös person läggs i sidoläge. Se till att personen andas och har fria luftvägar. Ge syrgas eller konstgjord andning vid behov. Sök läkare vid medvetslöshet/kvarstående besvär.

Vid hudkontakt:

Använd nöddusch. Tvätta huden omsorgsfullt med tvål och vatten. Vid fortsatt irritation, sök läkarhjälp.

Vid ögonkontakt:

Spola omedelbart med mjuk vattenstråle eller ögonspolvätska minst 10 minuter. Vid kvarstående besvär (intensiv sveda, smärta, ljuskänslighet, synpåverkan) fortsätt att spola och kontakta/ uppsök sjukhus eller läkare.

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

Vid förtäring:

Skölj munnen och drick ett par glas vatten eller mjölk. Framkalla INTE kräkning. Ge aldrig någonting genom munnen till en medvetslös person. Sök läkare om större mängd förtärts.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda:

Symptom & Effekter:

Ingen information.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs:

Behandling:

Behandlas symptomatiskt. Se till att medicinsk personal vet vilka ämnen det rör sig om och att de vidtar nödvändiga skyddsåtgärder.

5. BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel:

Lämpliga släckmedel:

Vattendimma, skum, koldioxid eller pulver.

Olämpliga släckmedel:

Vatten i hård stråle, skum med miljöfarliga ämnen.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra:

Särskilda risker vid brandbekämpning:

Ångorna är tyngre än luft och kan sprida sig längs marken. Ångorna kan bilda explosiv blandning med luft och antändas av t ex statisk elektricitet.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal:

Särskild skyddsutrustning för brandbekämpningspersonal:

Vid brandsläckning skall fullständig skyddsutrustning och friskluftsapparat användas.

Ytterligare information:

Undvik inandning av rökgaser. Utrym närområdet. Kyl brandutsatta ytor med vatten. Avlägsna annat brännbart material. Släck endast mindre brand på egen hand. Undvik att släckvatten når vatten eller avlopp. Vidta åtgärder för att omhänderta släckvatten.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer:

Använd personlig skyddsutrustning enligt punkt 8. Ventilera ut ångor.

6.2 Miljöskyddsåtgärder:

Förhindra utsläpp till vatten och avlopp. Vid större spill i vatten underrätta vattenverk alternativt reningsverk. Vid spill som medför risk för miljöskada underrätta kommunens miljöskyddsförvaltning och/eller länsstyrelsens miljövårdsenhet.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering:

Utsläpp tas lämpligen upp med t ex vermikulit, torr sand eller annat inert material för kemikalieutsläpp. Uppsamlat material utgör farligt avfall.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt:

Kontaktinformation vid nödsituation (se avsnitt 1), Personlig skyddsutrustning (se avsnitt 8), Avfallshantering (se avsnitt 13).

7. HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering:

Råd för säker hantering:

För personligt skydd se avsnitt 8. Vidta åtgärder mot statisk elektricitet. Avlägsna antändningskällor. Hantera ej i närheten av varma ytor eller utrustning som kan generera flammor eller gnistor. Sörj för god ventilation. Kvävningsrisk föreligger i lågt liggande utrymmen om ångor ansamlas. Häll eller pumpa aldrig med fri stråle från hög höjd p g a risk för bildande av statisk elektricitet.

Åtgärder beträffande hygien:

Beakta allmänna hygienåtgärder vid kontakt med kemiska ämnen. Nöddusch och möjlighet till ögonspolning skall finnas på arbetsplatsen.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet:

Krav på lagerutrymmen och behållare:

Lagras i tank eller lager lämpligt för brandfarliga produkter. Behållare och kopplingar skall jordas.

Råd för skydd mot brand och explosion:

Undvik statisk elektricitet. Skyddas från värme, gnistor och öppen eld.

Ytterligare information om lagringsförhållanden:

Får ej samlagras med brännbart material.

7.3 Specifik slutanvändning

Specifika användningsområden:

Ingen information tillgänglig.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/ PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar:

Gränsvärden:

Toluen	50 ppm, 192 mg/m ³ (NGV) / 100 ppm, 384 mg/m ³ (KGV)
Aceton	250 ppm, 600 mg/m ³ (NGV) / 500 ppm, 1200 mg/m ³ (KGV)
iso-Butanol	50 ppm, 150 mg/m ³ (NGV) / 75 ppm, 250 mg/m ³ (KGV)

(Nationella hygieniska gränsvärden, AFS 2015:7)

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/ PERSONLIGT SKYDD

DNEL (Toluen):

Arbetstagare:

Långtidsexponering, systemiska och lokala effekter, inhalation:	192 mg/m ³
Korttidsexponering, systemiska och lokala effekter, inhalation:	384 mg/m ³
Långtidsexponering, systemiska effekter, dermalt:	384 mg/kg/dag

Konsumenter:

Långtidsexponering, systemiska och lokala effekter, inhalation:	56.5 mg/m ³
Korttidsexponering, systemiska och lokala effekter, inhalation:	226 mg/m ³
Långtidsexponering, systemiska effekter, dermalt:	226 mg/kg/dag
Långtidsexponering, systemiska effekter, oralt:	8.13 mg/kg/dag

DNEL (Aceton):

Arbetstagare:

Långtidsexponering, systemiska, inhalation:	1 210 mg/m ³
Korttidsexponering, lokala effekter, inhalation:	2 420 mg/m ³
Långtidsexponering, systemiska effekter, dermalt:	186 mg/kg/dag

Konsumenter:

Långtidsexponering, systemiska effekter, inhalation:	200 mg/m ³
Långtidsexponering, systemiska effekter, dermalt:	62 mg/kg/dag
Långtidsexponering, systemiska effekter, oralt:	62 mg/kg/dag

DNEL (iso-Butanol):

Arbetstagare:

Långtidsexponering, lokala effekter, inhalation:	310 mg/m ³
--	-----------------------

Konsumenter:

Långtidsexponering, lokala effekter, inhalation:	55 mg/m ³
Långtidsexponering, systemiska effekter, oralt:	25 mg/kg/dag

PNEC (Toluen):

Sötvatten: 0.68 mg/l
Saltvatten: 0.68 mg/l
Sporadisk frisläppning: 0.68 mg/l
Reningsverk: 13.61 mg/l
Sediment (sötvatten): 16.39 mg/kg
Sediment (saltvatten): 16.39 mg/kg
Mark: 2.89 mg/kg

PNEC (Aceton):

Sötvatten: 10.6 mg/l
Saltvatten: 1.06 mg/l
Sporadisk frisläppning: 21 mg/l
Reningsverk: 100 mg/l
Sediment (sötvatten): 30.4 mg/kg
Sediment (saltvatten): 3.04 mg/kg

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/ PERSONLIGT SKYDD

Mark: 29.5 mg/kg

PNEC (iso-Butanol):

Sötvatten: 0.4 mg/l

Saltvatten: 0.04 mg/l

Reningsverk: 10 mg/l

Sediment (sötvatten): 1.52 mg/kg

Sediment (saltvatten): 0.152 mg/kg

Mark: 0.0699 mg/kg

8.2 Begränsning av exponeringen:

Tekniska åtgärder:

Se skyddsåtgärder uppräknade under avsnitten 7 och 8.

Personlig skyddsutrustning:

Andningskydd: Helmask med gasfilter A eller andningsapparat kan behövas.

Handskydd: Använd lämpligt handskmaterial tex. Barrier (PE/PA/PE), Silver Shield/ 4H (PE/EVAL/PE) och Trellech HPS (kemskydd > 8 h). Butylgummi (kemskydd > 4 h).

Ögonskydd: Vid risk för direktkontakt eller stänk skall tätslutande skyddsglasögon eller visir användas.

Hud- och kroppsskydd: Lämpliga skyddskläder (långa ärmar och ben).

Begränsning av miljöexponeringen:

Spola inte ut i ytvatten eller avloppssystem.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper:

<i>Form:</i>	Vätska
<i>Färg:</i>	Färglös
<i>Lukt:</i>	Aromatisk
<i>Lukttröskel:</i>	Ingen information
<i>pH-värde:</i>	Ingen information
<i>Smältpunkt/ fryspunkt:</i>	ca - 90 °C
<i>Initial kokpunkt och kokpunktsintervall:</i>	56-111 °C
<i>Flampunkt:</i>	< 4 °C
<i>Avdunstningshastighet:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Brandfarlighet (fast form/ gas):</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns:</i>	1.2 - 14 %
<i>Ångtryck:</i>	< 800 hPa (50 °C)
<i>Ångdensitet:</i>	Ingen information
<i>Relativ densitet:</i>	ca 0.85 g/cm ³ (20 °C)
<i>Löslighet:</i>	Löslig och blandbar med flera organiska lösningsmedel.
<i>Fördelningskoefficient:</i>	Ingen information
<i>n-oktanol/vatten:</i>	
<i>Självantändningstemperatur:</i>	ca 400 °C
<i>Sönderfallstemperatur:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Viskositet:</i>	Ingen information
<i>Explosiva egenskaper:</i>	Ångorna kan bilda explosiv blandning med luft och antändas av t ex statisk elektricitet
<i>Oxiderande egenskaper:</i>	Inga

9.2 Annan information

Ingen ytterligare information är tillgänglig.

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet:

Stabil vid rekommenderade lagringsförhållanden.

10.2 Kemisk stabilitet:

Stabil vid normala förhållanden.

10.3 Risken för farliga reaktioner:

Inga kända.

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

10.4 Förhållanden som ska undvikas:

Statisk elektricitet, värme och gnistbildning.

10.5 Oförenliga material:

Starka oxidationsmedel och starka syror. Kan skada packningar, lackerade och målade ytor, skyddande och tätande fettbeläggningar, material av naturgummi och vissa syntetmaterial.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter:

Vid brand eller stark upphettning bildas kolmonoxid (CO).

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om de toxikologiska effekterna:

Akut toxicitet:

LD ₅₀ , oralt, råtta:	5 580 mg/ kg (toluen)
LD ₅₀ , oralt, råtta:	5 800 mg/kg (acetone)
LD ₅₀ , oralt, råtta:	> 2 830 mg/ kg (iso-butanol)
LD ₅₀ , dermalt, kanin:	> 5 000 mg/ kg (toluen)
LD ₅₀ , dermalt, kanin:	> 7426 mg/kg (acetone)
LD ₅₀ , dermalt, kanin:	> 2 000 mg/ kg (iso-butanol)
LC ₅₀ , inhal., råtta, 4 h:	28.1 mg/l (toluen)
LC ₅₀ , inhal., råtta, 3 h:	76 mg/l (acetone)
LC ₅₀ , inhal., råtta, 6 h:	> 18.18 mg/l (iso-butanol)

Inandning: Hög exponering kan ge huvudvärk, illamående, trötthet, yrsel, ökad reaktionstid och vid höga halter medvetlöshet eller annan påverkan på centrala nervsystemet. Långvarig och upprepad kontakt kan även orsaka nervositet, försämrat minne och bestående nervskador.

Förtäring: Kan ge kräkningar, magsmärtor och i övrigt samma symptom som vid inandning.

Lunginflammation kan tillkomma efter ett par timmar till ett dygn, om ämnet vid förtäring eller kräkning dragits ned i luftvägarna. Redan några milliliter i lungorna kan orsaka lunginflammation.

Irritation och frätning:

Inandning: Kan ge irritation i luftvägarna.

Hud: Avfettande och irriterande, vilket kan ge rodnad och hudsprickor. Långvarig och upprepad kontakt ger samma symptom som vid inandning.

Ögon: Irriterande för ögat.

Allergiframkallande egenskaper:

Inga kända allergiframkallande effekter, men den uttorkande effekten hos produkten kan eventuellt bidra till atopiska eksem.

Cancerogenitet:

Inga kända mutagena effekter.

Mutagenitet:

Inga kända mutagena effekter.

Reproduktionstoxicitet:

Reproduktionstoxisk kategori 3. Risk för spontan abort vid hög exponering. Toluen har gett fosterskador på både råtta och mus (lägre födelsevikt och beteendestörningar). Fertiliteten för råttor minskar vid koncentrationer av toluen > 2000 ppm.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

Teratogenicitet:

Ingen information tillgänglig.

Specifik organotoxicitet, enkel exponering (STOT SE):

Ingen information tillgänglig.

Specifik organotoxicitet, upprepad exponering (STOT RE):

Långvarig och upprepad kontakt via inandning kan leda till lever- och njurskador. Vid mycket långvarig och upprepad kontakt finns risk för hjärnskador s k kronisk toxisk encefalopati.

Fara vid aspiration:

Lunginflammation kan tillkomma efter ett par timmar till ett dygn, om ämnet vid förtäring eller kräkning dragits ned i luftvägarna. Redan några milliliter i lungorna kan orsaka lunginflammation.

12. EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet:

LC50, fisk, 96 h: 5.5 mg/l (toluen)	(Art: Oncorhynchus kisutch)
LC50, fisk, 96 h: > 100 mg/l (acetone)	(Art: Salmo gairdneri)
LC50, fisk, 96 h: 1 430 mg/l (iso-butanol)	(Art: Pimephales promelas)
LC50, daphnia, 48 h: 3.78 mg/l (toluen)	(Art: Daphnia magna)
EC50, daphnia, 48 h: > 100 mg/l (acetone)	(Art: Daphnia magna)
EC50, daphnia, 48 h: 1 100 mg/l (iso-butanol)	(Art: Daphnia pulex)
EC50, alger, 3 h: 134 mg/l (toluen)	(Art: Chlamydomonas angulosa)
EC50, alger, 96 h: > 100 mg/l (acetone)	(Art: Pseudokirchneriella subcapitata)
EC50, alger, 72 h: 1 799 mg/l (iso-butanol)	(Art: Pseudokirchneriella subcapitata)

12.2 Persistens och nedbrytbarhet:

Lätt biologiskt nedbrytbart.

Iso-butanol: 70-80%, 28 dagar (aerob OECD 301D)

12.3 Bioackumuleringsförmåga:

Bioackumuleras inte.

Log Pow: 2.65 (Toluen)

BCF: 90 (Toluen)

12.4 Rörligheten i jord:

Vatten: Produkten avdunstar snabbt

Jord: Rörlig

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen:

Krävs inte.

12.6 Andra skadliga effekter

Ingen information tillgänglig.

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder:

Möjlig avfallskod är 14 06 03: Andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar.

14. TRANSPORTINFORMATION

14.1 UN-nummer: 1993

14.2 Officiell transportbenämning: Brandfarlig vätska N.O.S (Innehåller Toluen, Aceton)

14.3 Faroklass för transport: 3

14.4 Förpackningsgrupp: II

14.5 Miljöfaror: Nej

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder:

ADR: Faronr: 33; Tunnelrestriktioner: (D/E)

IMDG: F-E, S-D

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden: Ej aktuellt

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/ lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö:

CLP-förordningen (1272/2008): Cellulosaförtunning som säljs till allmänheten ska ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning.

Seveso: Kategori P5c: Brandfarliga vätskor.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning: Genomförd för ingående ämnen.

16. ANNAN INFORMATION

Uppgifterna i detta säkerhetsdatablad anses som korrekta enligt dagens kunskaper och erfarenhet men någon försäkran kan inte lämnas att informationen är fullständig. Det är därför i användarens eget intresse att klargöra om informationen är tillräcklig för det ändamål för vilket produkten ska användas.

Källor vid utarbetande av SDB:

- Leverantörs SDB
- CLP-förordningen (1272/2008)
- SFS 2011:927 "Avfallsförordningen"
- AFS 2015:7 "Hygieniska gränsvärden"

Nytt omarbetat SDB som ersätter version 16-12-05

Nya uppgifter/ ändringar i punkt 3, 8, 9, 11, 12

Förklaring av faroangivelser i avsnitt 2 och 3:

H225	Mycket brandfarlig vätska och ånga.
H226	Brandfarlig vätska och ånga.
H302	Skadligt vid förtäring.
H304	Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
H315	Irriterar huden.
H318	Orsakar allvarliga ögonskador.
H319	Orsakar allvarlig ögonirritation.
H335	Kan orsaka irritation i luftvägarna.
H336	Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

16. ANNAN INFORMATION

H361d	Misstänks kunna skada det ofödda barnet.
H373	Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering genom inandning.
EUH066	Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.